

**Avgvstini Barbosæ, V. I. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, & sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
Nvnc Electi Episcopi Vgentini, Tractatvs De Canonicis, Et
Dignitatibvs, Aliisque ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1658

16 Canonici, siue Dignitates an, & quando, & sub qua pœna teneantur
suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel
Præbendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98570)

tribus, in mea Notarij publici, testiumque infrascriptorum praesentia personaliter constitutus honorabilis vir D. N. principalis pro se ipso (si fuerit cum mandato procurae prouisi, dicat. discreti viri Domini N. principalis procurator, prout de sua procurationis mandato mihi notario publico infrascripto extitit legitime facta fides) publice dixit, & exposuit quod nuper talis Dignitas, seu Canonicatus & Præbenda in dicta Ecclesia Bracharensi, per mortem quondam N. ultimi eorundem Canonicatus, & Præbenda, siue Dignitatis N. dum vixit possessoris extra Romanam Curiam defuncti vacauit, & de eadem, aut de eisdem per Illustrissimum & Reuerendissimum D. D. Rodericum à Cunha Archiepiscopum ac Dominum Brachara, &c. (si vero sit à sede Apost. facta prouisio) per S. D. N. Urbanum Diuina prouidentia Papam VIII. prouideri obtinuit, prout in litteris prouisionis ibidem in medium exhibuit, ipsique DD. Decano, Canonicis, & Capitulo intimaui, plenius continetur. Quapropter dictus N. se (vel nomine quo supra procuratorio) in & ad praedictorum Canonicatus, & Præbenda, vel Dignitatis praefata Ecclesiae N. admitti, ac in & ad corporalem, realem, & actualement possessionem eorundem, vel eiusdem cum omnibus iuribus, & pertinentiis per eosdem dominos Decanum, Canonicos, & Capitulum recipi & admitti, sibi-que de illarum fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus, & distributionibus vniuersis integrè responderi instantè postulauit. Quibus quidem litteris in dicto Capitulo lectis, & intellectis, dicti Domini Decanus, Canonici, & Capitulum eundem dom. N. personaliter, vel dicto procuratorio nomine, in & ad praedictorum Canonicatus, & Præbenda, vel Dignitates N. in praefata Ecclesia corporalem, realem, & actualement possessionem cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis vigore dictarum litterarum concorditer, & nemine contradicente receperunt, induxerunt, ac ad Canonicatum, & Præbendam praefatos, aut Dignitatem N. admiſerunt, & in signum verae & realis adeptæ possessionis huiusmodi

dictus dom. Decanus ipsi dom. N. (vel nomine quo supra procuratorio dicti dom. N.) stallum in parte dextera, vel sinistro choro dictae Ecclesiae, necnon locum in Capitulo realiter assignauit. (hic fiat iuramentum praestari solitum iuxta Capituli consuetudinem) Super quibus omnibus & singulis dictis dom. N. per me notarium publicum infrascriptum fieri petiit instrumentum. Actum in tali loco sub anno, die & mense quibus supra: praesentibus ibidem protestantibus N. N. & N. in dicta ciuitate residentibus ad praemissa vocatis, habuiss, & rogatis, & dicti dom. Decanus, ac duo, vel tres ex dictis dominis Capitularibus pro toto dicto Capitulo, suis hic se subscripserunt nominibus, &c. Vel fiat subscriptio iuxta solitum fieri in dicta Ecclesia.

Aduerte quòd nouissimè Theodosius de Rubéis in singularib. Rotæ tom. 2. p. 2. circa stylum & obseruantiam Rotæ verbo mandatum §. 1. pag. 69. ex multis eiusdem Rotæ decisionibus tenet in ea fuisse saepe definitum mandatum speciale requiri ad capiendam beneficij possessionem per procuratorem.

CAPVT XVI.

Canonici, seu Dignitates, an & quando, & sub qua pœna teneantur suscipere Ordines annexos suis Canonicatibus, Dignitatibus, Officiis, vel Præbendis?

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici, qui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, tenentur eundem Ordinem requisitum intra annum suscipere.
- 2 Præbenda regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illorum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri.
- 3 Canonicatus quando dicatur Sacerdotalis.
- 4 Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere.
Episcopus non potest cogere ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes. ibid.
Episcopus debet cum consilio Capituli designare.

designare quibus Canonicatibus quisque sacer ordo annexus esse debeat.

- 5 Promoti ad Dignitates, Personatus, Officia & Præbendas debent in ea ætate constituti esse, ut infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri.
- 6 Canonicus Ordinem requisitum suscipiens ante legitimam ætatem non satisfacit suæ obligationi.
- 7 Annus de se promoueri faciendo ad sacros Ordines computari debet à die habitæ possessionis, dummodo per prouisum non steterit quominus antea possessionem perceperit.
- 8 Beneficiarius, qui ad sacros Ordines suis Dignitatibus, personatibus, Officiis, vel præbendis annexos se intra statutum tempus promoueri non faciunt, quas pœnas incurrant? ostenditur, & num 9.
- 10 Prouisus de Canonicatu habente annexum Ordinem sacrum, qui est complete ætatis, ut possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo, sed non perdit partem aliquam distributionum.
- 11 Beneficiarius si non promouetur infra annum ad Ordinem requisitum propter iustum impedimentum, adhuc percipit post annum integras quotidianas distributiones.
- 12 Dispensatus per Papam, ut non teneatur se promoueri facere, debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset.
- 13 Priuatio dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligenda est de iis duntaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, non autem de extraordinariis.
- 14 Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, intrat quamuis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici.
- 15 Pœna priuationis dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos Ordines non suscipientes, locum habet quamuis intersint Diuini, & officium recitent.
- 16 Consuetudo non valet, quod Canonici residentes dimidia distributionum non priuentur ubi intra annum non promouentur.
- 17 Beneficia obtinentes in Collegiatis Ecclesiis quibus nullus sacer Ordo est annexus, percipiunt distributiones, licet nunquam Ordinem sacrum suscipiant.
- 18 Votis priuatio in Capitulo intelligitur de

voce actiua, quæ simpliciter vox dicitur.

- 19 Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione simul habens, quibus est annexus Ordo diuersus, an amittat vocem in Capitulo si non habeat utrumque Ordinem? ostenditur.
- 20 Canonicus ad requisitos Ordines infra annum non promotus potest aliis pœnis etiam priuationis puniri præcedente solemnitate Concil. sess. 22. de reform. cap. 4.
- 21 Ordinarius an possit absque Adiunctis procedere ad priuationem Canonicorum eo quod requisitos Ordines infra annum non susceperunt, ostenditur.
- 22 Canonicatum, aut Dignitatem habentem sacrum Ordinem suscipientes sine intentione illum assumendi an peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem? ostenditur.

Iqui in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis obtinent Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas, quibus aliqui Ordines sunt annexi, prout supra diximus cap. 2. n. 28. cum seqq. tenentur eum Ordinem requisitum intra annum suscipere, ut expressè probat tex. in Clem. 2. de ætate, & qual. innotatus per Concil. Trid. sess. 22. de reform. cap. 4. quorum Iurium verba infra subnectam, n. 8. & 6. Monet. de distribut. quotidian. parte 2. q. 19. num. 3. Cardos. in praxi iudic. verbo Canonicus numero 4. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verbo Canonias. 2. nouissimè Steph. V. Veyms in constit. 24. ex antiquo iure de sumptis, & per Concil. Trid. innotatas constit. 4. per tot. pag. 38. cum seqq. Garcia in sum. morali tract. 2. diff. 9. dub. 4. puncto 1. n. 5.

Dixi, quibus aliqui Ordines sunt annexi, quia 2 Præbendæ regulariter non habent Ordinem annexum, sed potest illarum annexio statuto, consuetudine, vel institutione fieri, post Abb. Rot. decis. 42. num. 1. part. 1. recent. 3 possunt enim Canonicatus, & alia beneficia fieri Sacerdotalia non solum primæu eorum institutione, sed etiam postea ex aliquo statuto, vel consuetudine, gloss. verb. ætatem ad fin. in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. & verb. annexi in d. Clem. 2. Roch. de Curte in tract. de inrepatr. verb. honorificum numero 21. vers. postea. Lessius de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 19. num. 106. vers. his adde, Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 1. num. 40. vers. & alia, & num. 44. & 58. nouissimè Ciarlin. controu. forens. libro 1. cap. 38. num. 6. & 7. ubi num. 9. aduertit quod Canonicatus dicitur Sacerdotalis, etiam si expressè non dicatur oportere esse, vel fieri Sacerdotem, dummodo habeat

onus

onus Missarum, seu celebrandi certis diebus, Quod pariter intelligendum esse puto non solum quando dicitur quod Canonicus debeat celebrare, sed etiam quando non arctatur absolute ad celebrandum, sed electiue, veluti si dicatur quod teneatur per se, vel per alium sui similem celebrare, non enim id præstat liberam Canonico electionem, ut fieri solet, sed debet intelligi analogice, ut ita demum Canonicus possit per alium satisfacere oneri Missarum, siue solemni, siue non solemni, si iusto aliquo impedimento fuerit de- tentus, vel infirmitatis, vel absentiae, ne ipse valeat physice per se adimplere, sic enim iustum est, ut per substitutum feruiat, ut infra probatur, cap. 31. post n. 4. nam dato quod liceret Canonico per alium celebrare vigore alicuius statuti, vel consuetudinis, tamen hoc non facit cessare quin Canonicatus sit Sacerdotalis, quod exinde conuincitur, quia etiam Sacerdotij nemo ambigit, Lessius d. capite 34. dub. 19. numero 106. vers. his adde, tamen per se & per alterum munus celebrandi adimplere potest, ut inquit Azor. instit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 24. q. 2. in princ. dummodo id passim non faciat, & ad longum tempus, Possuin. de officio Curati, cap. 2. numero 5.

4. Canonicus, qui est Sacerdos, non ob id impeditur quin possit Præbendam Subdiaconalem retinere, Seraphin. decis. 924. numero 1. & sacra Congreg. censuit Episcopum non posse cogere ut omnes Canonici efficiantur Sacerdotes, sed sufficere quod dimidia pars Canonico- rum sint Presbyteri, inter quos is sit, qui prima Dignitate fulget, ceteri vero Diaconi, aut subdiaconi sint, Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum §. 10. & verb. Canonici §. 2. nisi aliud feruetur, ut ibi §. 4. qui pariter Sacram Congregat. censuisse refert Episcopum debere cum consilio Capituli designare quibus Canonici- bus quisque sacer Ordo annexus esse debeat, non quibus Canonicis & p. 2. verb. Capitulum §. 1. eandem Sacram Congreg. protulisse asserit Episcopum solummodo teneri adhibere Capituli consilium, & non consensum. vide infra cap. 42. post numero 20.

5. Promoti igitur ad huiusmodi Dignitates, Personatus, officia, & Præbendas debent in ea ætate constitutos esse, ut infra annum possint ad Ordinem requisitum promoueri, ut expresse habetur in d. sess. 22. capite 4. vers. nec alij, & sess. 24. de reformat. capite 12. vers. neminem etiam deinceps, & adnotarunt Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. Canonici, vers. ad 2. Seraph. decis. 318. numero 5. Monet. d. q. 19. numero 9. ubi num. 10. subdit prouisionem factam illi, qui hanc ætatem non habet, nullam esse, & irritam, ut aperte cauetur d. capite 4. in fine, & diximus supra cap. 13. numero 10.

cum seqq. † Nec sufficit, quod quis Ordinem requisitum suscipiat ante legitimam ætatem, ne videatur ex delicto suo assequi, quod sine illo non fuisset assequutus. Ita Fr. Emm. 99. Regul. tom. 3. quest. 23. art. 12. nouissime Frat. Hier. Roder. in compend. quest. Regul. resolut. 15. numero 24.

Vtrum autem annus huiusmodi computari, incipiat à tempore collationis factæ, an à die pacificæ possessionis? Vidi ab aliquibus in dubium reuocari, sed illud ad Sacram Congregat. Concilij delatum, ipsa tandem respondit prout sequitur. Die 13. Septembris 1631. Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Trident. interpretum respondit annum de se promoueri faciendo ad Sacros Ordines, computari debere à die habitæ possessionis, dummodo per prouisionem non steterit quominus antea possessionem percepit. R. Cardin. Valdinus, Franciscus Paulinus Sacre Congregationis Concil. Secretar. quam declarationem vidi Romæ authenticam, & originalem.

Contra huiusmodi beneficiarios, qui ad Ordines suis Dignitatibus, Personatibus, Officiis, vel Præbendis annexos se inta statutum tempus promoueri non faciunt, stat expressa dispositio tex. in d. Clem. vt ij. 2. de atat. & qualtr. cuius hæc sunt formalia verba. Si vero qui Dignitates, Personatus, Officia, vel Præbendas quibus certi Ordines sunt annexi, pacifice non obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (iusto impedimento cessante) ad huiusmodi Ordines se promoueri fecerint intra annum, ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earundem. Ipsi quoque distributionem, qua dantur his, qui certis Horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuscunque consuetudinibus, vel statutis, penis aliis, que contra tales promoueri ad Ordines recusantes, statuuntur in iure, nihilominus in suo robore permansuris.

Innouatur à Concil. Trid. d. sess. 22. de reformatione cap. 4. his verbis. Ij vero, qui Dignitates, Personatus, officia, Præbendas, Portiones, ac qualibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet ut alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, quocunque ij privilegio, exemptione, prerogatiua generis nobilitate sint insigniti, teneantur iusto impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos, alioquin penas incurrant iuxta Constit. Concilij Viennensis que incipiat, vt ij, qui, quam presenti decreto innouat, cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, & cetera omnia Officia, que debent in cultu Diuino præstare sub eisdem, & aliis etiam grauioribus penis arbitrio eorum impendendis.

10 Ex quibus Concilij Trid. decretis primò colligitur optimè censuisse Sacram Concilij Congregationem prouidum de Canonicatu habente annexum Ordinem Sacrum, qui est completæ ætatis, ut possit intra annum Ordinem requisitum suscipere, nō habere vocem in Capitulo, sed non perdere partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris locis intersunt pro i. anno; infra quem ad Ordines potest se facere promoueri; elapso verò anno si non fuerit ad Ordinem Sacrum annexum promotus, subtrahatur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet aliàs sit in Sacris, ex quo nō habet Ordinem requisitum iuxta dispositionem dictæ Clem. ut ij, iuncta glos. verb. ex tunc, ita refert Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 4. num. 26. Vnde bene Monet. de distrib. quotid. p. 2. cap. 19. n. 6. resoluit quòd si huiusmodi clericus infra annum ad dictos Ordines requisitos non promoueat, non ideo beneficiū ipso iure amittit, prout de Parochiali Ecclesia statutum fuit in cap. licet canon. de elect. lib. 6. sed subtrahenda erit dimidia pars distributionum quotidianarum, ut in d. Clem. ut ij. At si quis fortè receptus fuerit antequam requisitos Ordines sit adeptus, ac postea monitus eos non receperit, denunciari poterit Dignitate, beneficio, vel portione priuatus, secundum ea, quæ aliàs fuerunt in Concilio Constantensi statuta sess. 43. de dispensat. & sic declarasse Sacram Congreg. Concilij refert Stephan. VVeyms citato loco n. 4.

11 Secundò colligitur, quòd si iste obtinens huiusmodi beneficium non promoueat, infra annum propter iustum impedimentum, quòd ex culpa, & voluntate sua nō prouenerit, putà quia toto illo anno ægrotauit, quia absens erat Episcopus, neque commendatitias litteras habere potuit, vel eum Episcopus ordinare noluit, aut his similia, prout exemplificat glos. verb. iusto impedimento, in cap. commissa, de elect. lib. 6. ad quæ etiam exempla se remittit glos. verb. impedimenta in d. Clem. ut ij, adhuc percipiet post annum integras quotidianas distributiones; ratio manifesta est, quia per eum non statim promoueat, propter iustum impedimentum, quòd approbavit d. Clem. 2. ad effectum, ut euitentur pœnæ de quibus ibi, inter quas est amissio dimidiæ partis distributionum post annum. Ita Monet. d. p. 2. q. 19. num. 22. ubi num. 23. post Borgas. de irregular. & dispensat. tit. de interpret. dispensat. num. 25. subdit quòd si dispensatus per Papam, ut non teneatur se promoueri facere, ita debet quotidianas distributiones percipere ac si promotus fuisset, & hoc ipsum rescripsit Sacra Congreg. negotiis Episcoporum, & Regularium præposita Archiepiscopo Calaguritano, his verbis. Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Fer-

ret. velle Amplitudinem tuam ei Canonicatum cum Prabenda, quæ istis obtinet, adimere ob eam causam, quòd intra annum non sit promotus ad sacros Ordines ex decreto Concilij, qui cum tantummodo 18. annos, ut ab eo relatum est, natus sit, neque per decretum Concilij sess. 23. cap. 12. ante 22. annum Sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, ut nisi Sacros Ordines suscipiat, Canonicatu priuetur, de quo Pontificat litteras expediiuit. Itaque si res ita est, mandias tibi Sua Sanctitas, ut conseruata isti Ioanni possessione eum prius non cogas ad Sacros Ordines promoueri, quàm ad 22. annos peruenerit. refert Nicol. Garc. de benef. par. 3. cap. 4. num. 17. Quapropter nouissimè Sacra Congregat. Concil. in vna Reatina 13. Septembr. 1631. & in Mediolanen. 6. Martij 1632. censuit Canonicum qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, & prouisus fuit à Papa cum expressione ætatis, debere lucrari distributiones quotidianas si Choro intersit.

Tertiò colligitur priuationem dimidiæ partis distributionum, quam incurrunt Canonici, & alij intra annum requisitos Ordines non suscipientes, intelligendam de iis duntaxat distributionibus, quæ propriè, & strictè distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis, qui Horis, seu Officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur dict. Clement. 2. non autem de extraordinariis distributionibus, quæ dantur, pro funeribus, seu anniuersariis defunctorum, & aliis huiusmodi, quæ largè, & generaliter distributiones dicuntur, ut contra Petr. Gregorium bene resoluit Monet. de distribut. quotidianis part. 1. quest. 3. n. 12. Quod intellige nisi distributiones funeralium, seu anniuersariorum sint vnitæ cum Horis, nam tunc sicut ille amitteret dimidiam partem distributionum Primæ, ita & anniuersariis, seu Missæ Primæ, quæ simul cum Prima lucrifit. Ita Nicol. Garc. dicta part. 3. cap. 4. in addit. sub numero 15.

Quartò colligitur pœnam præfatam priuationis dimidiæ partis distributionum intrare, quamuis relicta dimidia, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Clerici. Ita glos. verb. pars dimidia in d. Clem. 2. quam ibi sequuntur Paul. de Eleazar. Ioann. de Lignano Card. num. 20. & Imol. num. 33. Monet. d. p. 2. q. 19. num. 20. ob eam præcipuè rationem, quam tradit d. glos. quòd sibi prouidere potest, & hanc pœnam euitare per promotionem.

Quintò colligitur præfatam pœnam etiam locum habere, quamuis iste non promotus intersit Diuinis, & Officium recitet, ut apertè sentiunt Doctores magis communiter in d. Clem. 2. §. illi verò, & in specie Nau. conf. 8. n. 3. & 5. de Prabend. Monet. d. p. 2. q. 19. n. 30.

Et

16 Et † non valet consuetudo, quod Canonici residentes huiusmodi dimidia distributionum non priuentur, vbi intra annum non promouentur, vt singulariter tradit Roch. de Cutte in repet. cap. fin. de consuet. sect. 6. num. 39. in ult. impress. quem refert Monet. d. p. 2. q. 19. n. 5.

17 Sexto colligitur obtinentes beneficia in Collegiatis Ecclesiis, quibus neque lure communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis Ordo, praesertim sacer, obtinere posse, & percipere distributiones, licet nunquam huiusmodi Ordinem Sacrum suscipiant, sed simplices Clerici remaneant. Ita Monet. d. p. 2. quest. 19. n. 27.

18 Septimo colligitur priuationem vocis in Capitulo intelligendam videri de voce actiua, quae simpliciter, & absolute vox dicitur, non autem de voce passiva. Ita Nicol. Garc. d. part. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15. Quamuis Lessi. de iustit. lib. 3. cap. 34. num. 105. dicat, quod qui negligunt Ordinem debitum intra annum suscipere, amittunt vocem in Capitulo non solum passivam, sed etiam actiuam.

Octauo colligitur vt si dispensetur cum minore vt possit habere Parochialem, siue Canonicatum, censetur etiam dispensatum vt non promoueatur, velut requisitum Ordinem non suscipiat intra annum; quia vna dispensatione sine alia sustineri non potest, Abb. in cap. cum in cunctis §. cum vero, num. 9. de elect. Sayr. de censuris lib. 7. cap. fin. num. 14. & 21. Sanch. de matrimon. libro 8. disp. 1. num. 19. Rota decis. 327. num. 2. p. 2. recentissim. in post. humis.

Nono colligitur optimè censuisse Senatum Pedemontanum apud Anton. Fabr. in suo Cod. tit. de summa Trinit. diffinit. 72. quod licet regula de triennali possessore iuuat eum, qui non est promotus ad Sacros Ordines intra annum, si tamen non promotus iussus sit ab Episcopo suo promoueri, nec paruerit, succumbere debet non tantum in petitorio, sed etiam in possessorio, tametsi temporum licentia, vel Superiorum indulgentia per 30. aut 40. annos pacifice beneficium possederit.

19 Sed est difficultas, an habens Dignitatem, & Canonicatum, seu Portionem simul, quibus est annexus Ordo diuersus, v. g. Dignitati Presbiteratus, Canonicatui, seu Portioni Diaconatus, si non suscipiat intra annum Ordinem vtriusque tituli, quia non est ad Sacerdotium promotus, amittat omnino vocem in Capitulo competentem ratione vtriusque, tam ratione Dignitatis, quam Canonicatus, seu Portionis, etiam si habeat Ordinem vnus, nempe Diaconatum? Et quidem quando vox solum competit ratione Canonicatus, seu Portionis, certum videtur illam non amittere

si habeat Ordinem illius, quamuis Ordinem Dignitatis, quam simul obtinet, intra annum non suscipiat, nam cum vox non competit ratione Dignitatis, non debet eam amittere ob non susceptionem Ordinis ipsius Dignitatis. Difficultas versatur quando vox competit etiam ratione Dignitatis ex consuetudine, vel aliis; & dicendum videtur non amittere omnino vocem, sed solum quoad Dignitatem, cuius Ordinem habet, nam in separabilibus vtile per inutile non vitatur, cap. vtile, de regul. iuris, in sexto, iunctis reolutis per me de Axiomatibus Iuris v. frequentior. Axiom. 231. n. 2. & poenae sunt restringendae, non autem ampliandae, vt est vulgatum. Nihilominus tamen in praedicta difficultate verius videtur amittere vocem omnino ex d. Clem. 2. §. ij. verò, ibi, nullo modo vocem in Capitulo habeant, & c. nam illud vniuersale negatiuum, nullo modo, excludit omnino vocem; diuersum autem est in distributionibus, in quibus dicendum solum amittere dimidiam partem earum, quae dantur praecise ratione Dignitatis, seu Praebendae, cuius Ordinem non suscepit; quia respectu distributionum, & priuationis earum non sunt verba ita ampla, & vniuersalia in d. §. ij. verò, quae comprehendant distributiones Praebendae, cuius Ordinem habet. Ita Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 4. in addit. sub n. 23.

Præterea talis ad requisitos Ordines infra annum non promotus poterit aliis poenis etiam priuationis puniri, vt colligitur ex d. Clem. 2. in fine, dum vult etiam alias poenas in lure statutas in suo robore permanere. Ita declarauit Sacra Congreg. Concilij Episcopo Patavino his verbis Canonici, qui Ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent; prout refert Nicol. Garc. d. p. 3. cap. 4. num. 16. Vnde datur intelligi priuationem ipso iure non incurri, quia d. cap. licet canon. de elect. lib. 6. solum procedit in Parochialibus, ex glos. ibi verb. Parochialis. Ita in his terminis Nicol. Garc. d. cap. 4. à num. 10. Monet. d. q. 19. numer. 6. Squillante de obligat. cleric. par. 1. n. 202. Non licet tamen Episcopo ad huiusmodi priuationem procedere absque solemnitate à Concilio d. cap. 4. requisita, vt à Sacra Congregat. decisum refert Garc. in addit. ad d. tract. de benef. par. 3. cap. 4. num. 22.

Vtrum autem in Ecclesiis, vbi sunt Adiuncti, de quibus in Concilio Trident. sess. 25. de refor. cap. 6. possit Ordinarius absque illis procedere ad priuationem Canonicorum ex praedicta causa, quod Ordines suis Praebendis annexos non percipiunt? Posse procedere sustinent Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 567. in 1. edit. aliàs resol. 486. n. 2. & 3. in 2. edit. Ludou. à Sarauia de iur. Adm.

Adiunctorum q. 18. Ego ipse *de offic. Episcopi*, part. 3. alleg. 73. num. 12. Nicol. Garc. d. cap. 4. num. 21. qui tamen in *addit. sub num. 22.* post Ioann. Vel. in *tract. de modo procedendi in causis crimin. c. 1. num. 15.* attestatur *Sacram Congreg.* censuisse non licere Episcopo ad priuationem procedere ob non susceptos Ordines contra Canonicos suæ Ecclesiæ absque solemnitate à Concilio dicto loco requisita. Quid autem dicendum in coadiutoribus, vide quæ diximus inf. cap. 29.

22 Sed quæstio est dubia, an accipientes Canonicatum, aut Dignitatem habentem annexum Sacrum Ordinem sine intentione illum assumendi, peccent, & teneantur ad restitutionem? Quidam censent eos peccare mortaliter, & ad fructuum restitutionem teneri, quia ratio dispositionis text. in *cap. commissæ*, §. *ceterum de elect.* lib. 6. ibi. *cum eos receperis fraudulenter*, militat etiam in hoc casu, & dum ratio est in lege poenali expressa ad alios casus in quibus illa militat, fit extensio. Ita Gabr. in 4. dist. 16. q. 8. art. 3. Iacob. de Graff. in *aureis decis.* part. 1. lib. 2. c. 97. num. 55. Quintanad. *Ecclesiast.* lib. 4. num. 66. & dicit hanc sententiam sibi placere Nicol. Garc. d. c. 4. ex num. 37. Alij verò existimant eos solum peccare mort. non tamen teneri ad fructuum restitutionem, cum dispositio d. cap. *commissæ*, §. *ceterum*, sit odiosa, ac proinde sine identitate, vel maiori ratione non extendenda extra casum suum, l. *interpretatione* ff. de *pensis*, cap. *pensis*, de *pensis*. dist. 1. c. odia, de *regul. iuris* lib. 6. Ita Sot. de *iustit.* lib. 10. q. 5. art. 6. col. 2. *vers. de aliis*, Nau. in *man. cap.* 25. n. 118. & de *horis Canon.* cap. 21. à num. 44. usque ad numer. 57. Sanch. de *Matrim.* lib. 7. disp. 45. num. 13. & 14. Gutier. *Canon.* lib. 2. cap. 5. num. 24. Monet. d. q. 19. num. 29. Ego verò has contrarias opiniones federe distinctionis componendas esse puto, ut scilicet *Prima* intelligenda veniat de illis, qui recipiunt Canonicatum cum intentione non suscipiendi Ordines illis annexos, ut interim ex illis fructus percipiant, & deinde eos relinquendi, ut in d. cap. *commissæ*, §. *ceterum*, *Secunda* verò in recipientibus dictos Canonicatus cum intentione Ordines illis annexos non suscipiendi dum fuerit eis permixtum, nec eos assumere compellantur; isti enim, etsi ratione intentionis non observandi ius, nec eorum adimplendi obligationem peccent mortaliter non tamen ad interim perceptorum fructuum restitutionem tenebuntur, quamvis de facto non fuerint promoti, ex quo non fuere coacti cum illos fraudulenter minimè receperint, ut in d. §. *ceterum*. Colliguntur hæc ex Nic. Garc. d. c. 4. n. 41. & Squibante de *obligat. Cleric.* p. 1. n. III. me citato in hoc loco nouissimè Marchin. de *sacram. Ordinis* p. 8. tract. 1. cap. 1. n. 20.

Barbose de Canon. & Dignitatib.

CAPVT XVII.

Canonicus in Ecclesia Cathedrali, an & intra quod tempus teneatur Fidei professionem emittere, & sub quibus pœnis?

SUMMARIVM.

- 1 Prouisi de dignitatibus, & Canonicatibus in Ecclesiis Cathedralibus quomodo teneantur professionem Fidei emittere, ostenditur.
- 2 Formam professionis Fidei emittenda qui adducant, referuntur.
- 3 Professionem Fidei faciens coram Vicario etiam Episcopo non impedito satisfacis conciliari dispositioni.
- 4 Professio Fidei, ut Episcopo presente semel fiat in Capitulo satis est.
- 5 Professio Fidei potest fieri per Procuratorem.
- 6 Professio Fidei emittere tenentur Dignitates, & Canonici Cathedralium, siue sint seculares, siue Regulares, & siue sint subiecti, siue exempti, & n. 7.
- 8 Professionem Fidei semel emittens tenetur eam iterum emittere in adeptione similis Dignitatis, vel Canonicatus.
- 9 Prouisus Sede Episcopali vacante tenetur emittere professionem Fidei.
- 10 Prouisus per obitum, siue per resignationem, tenetur emittere professionem Fidei.
- 11 Prouisi de Dignitatibus, & Canonicatibus in Cathedralibus tenentur ultro se offerre ad professionem fidei emittendum.
- 12 Coadiutores Dignitatum, seu Canonicorum in Cathedralibus non tenentur durante coadiutoria Fidei professionem emittere.
- 13 Portuarij, & alij prouisi de Capellanijs in Ecclesia Cathedrali non tenentur professionem Fidei emittere.
- 14 Dignitates, & Canonici Ecclesiarum Collegiatarum non tenentur professionem Fidei emittere.
- 15 Professio Fidei emittenda est intra duos menses ad minus à die adepta possessionis Dignitatis, vel Canonicatus in Cathedrali Ecclesia.
- 16 Professionem Fidei etiam post duos menses facere tenetur prouisus de Dignitate, vel Canonicatu in Cathedrali, quia ille terminus non est prefixus ad terminandam obligationem.
- 17 Prouiso, qui non accepit possessionem, non